

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 107

Kantakaupungin vaiheyleiskaava - valtuustokausi 2017-2021, tilannekatsaus

TRE:863/10.02.03/2018

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Yleiskaavapäällikkö Pia Hastio, puh. 040 801 6917 ja projektiarkkitehti
Lotta Kauppila, puh. 040 800 7212, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Kantakaupungin vaiheyleiskaavan - valtuustokausi 2017-2021
tilannekatsaus merkitään tiedoksi.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle, johtaja Teppo Rantaselle, yleiskaavapäällikkö Pia Hastiolle, joukkoliikennejohtaja Mika Periviidalle sekä suunnittelujohtaja Jukka Lindforsille. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Johanna Loukaskorpi liittyi kokoukseen keskustelun aikana.

Kirsi-Maarit Asplund liittyi kokoukseen ja varajäsen Lassi Kaleva poistui.

Perustelut

Tampere laatii kaupunkistrategian mukaista valtuustokauden aikana päivitettävää kantakaupungin yleiskaavaa. Tampereen kaupunginvaltuuston 13.11.2017 hyväksymä kaupunkistrategia ulottuu vuoteen 2030 sisältäen kaupungin kehittämisen pitkän aikavälin ja valtuustokauden tavoitteet. Yleiskaavatyö on hyväksytty yleiskaavoituksen työohjelmassa, joka on hyväksytty valtuustossa 18.12.2017 § 340. Lainvoimainen Kantakaupungin yleiskaava 2040 (hyv. valtuusto 15.5.2017, voimaan 20.1.2020) on pääosin ajantasainen ja ohjaa hyvin myös uusimmassa kaupunkistrategiassa tavoiteltua kasvua ja kaupungin kehitystä, joten se voidaan jättää pääosin voimaan ja yleiskaavaan tehtävät tarkistukset laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 35 § mukaisena vaihekaavana.

Vaiheyleiskaavaehdotus on päivätty 13.1.2021 ja se asetettiin yhdyskuntalautakunnan päätöksellä nähtäville 14.1. - 15.2.2021.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Nähtävillä olon aikana ehdotuksesta järjestettiin kaksi samansisältöistä etäasukastilaisuutta 27.1.2021. Tilaisuuksiin osallistui noin 25 kuntalaista. Ehdotuksesta saatiin 16 viranomaislausuntoa ja 11 muistutusta.

Palaute

Kaavaehdotuksesta antoi lausuntonsa Lempäälän kunta, Fingrid Oyj, Oriveden kaupunki, Finavia, Pirkkalan kunta, Säteilyturvakeskus, Puolustusvoimat, terveydensuojeluviranomainen, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Väylävirasto, Pirkanmaan liitto, liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristönsuojelu, Kangasalan kaupunki, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Pirkanmaan maakuntamuseo.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) lausui Kaleva-Hakametsän alueen kaupan osalta, että kaupan ohjaus alueella tulee olla maakuntakaavan mukainen. Maakuntakaava ohjaa Kalevassa vähittäiskaupan enimmäismäärää (70 000 k-m²), vaiheleiskaavaehdotuksessa kaupan mitoitus on kohdistettu vähittäiskaupan suuryksiköiden kerrosalaan. Peltolammilla sijaitsevan lentomelualueen määräys tulee muuttaa lainvoimaisen yleiskaavan mukaiseksi. Kasvun ja elinvoiman vyöhykkeen lisäksi tulisi osoittaa myös muiden joukkoliikennevyöhykkeiden tavoitteet sekä tavoitteet asuinalueiden kestävästä liikkumisesta. Joukkoliikennepainotteisten katujen poisto heikentää joukkoliikenteen sujuvuuden edellytyksiä.

ELY esitti tarkennuksia virkistysalueiden yleismääräykseen ja ohjeellisen ekologisen yhteyden määräykseen. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta yleiskaava ei tue hiilinielujen kasvattamista, yhdyskuntarakenteen päästötarkastelut eivät näy kaavaratkaisussa ja sopeutumisen arvioinnin tulokset, kuten haavoittuvat kohteet, riskit ja viherverkoston leveys eivät näy kaavaratkaisussa. Lisäksi ELY huomautti, että yleiskaava ei välitä riittävästi maakuntakaavan tavoitetta vapaiden rantojen varaamisesta virkistyskäyttöön, korkean rakentamisen selvitykset ovat vanhentuneet ja asemakaavoituksen ohjaamiseksi osoitetut Kokonaissuunnittelun tarvealueet eivät vastaa maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamaa oikeusvaikutteista suunnitelmatasoa.

ELY toi esiin kaava-aineiston käytettävyyden ja ymmärrettävyyden ongelmat, kaavan esitystavan usealla karttalehdellä ja sen, että pdf-kartoista puuttuu kaavayhdistelmä, jossa on nähtävissä voimassa oleva ja hyväksyttävä yleiskaavakokonaisuus. Lisäksi ELY huomautti, että kaavayhdistelmän katsominen Oskari-karttapalvelussa ei ole esteetöntä. Yleiskaavan tai sen osan oikeusvaikutukset pitäisi esittää selkeästi kaavakartoilla. Myös Pirkanmaan liitto ja Tampereen ympäristönsuojelu toivat esiin kaava-aineiston vaikean vertailtavuuden voimassa olevaan kaavaan ja kaavaprosessin eri vaiheiden aineistoihin. Epäselyyttä lisää muutokset joidenkin kaavamerkintöjen osalta.

Pirkanmaan liitto toi lausunnossaan esiin, että leirintäaluevaraus tulisi osoittaa vain Suomensaareen tai Alasjärvelle, sillä Härmälässä alueen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

täydentäminen tukee raitiotien rakentamista Partolaan. Lisäksi liitto huomautti kasvun ja elinvoiman vyöhykkeen tavoitteellisuuden puutteesta, nyt on todettu vain raideliikennettä tukeva kehittäminen MAL-sopimuksen mukaisesti. Myllypuron selvitysalueen tavoitteet olisi kirjattava merkinnän kuvaukseen ja huomioitava Kolmenkulman alueen maan vastaanotto- ja kierrätysmerkinnässä Natura. Pohjavesialueiden määräystä tulee tarkentaa.

Lähijunakokonaisuutta kommentoivat lausunnoissaan liikenne- ja viestintäministeriö (LVM), Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Väylävirasto. LVM:n mukaan kaupunkiseudun kasvu ei voi tapahtua samanaikaisesti kaikkialla, joten liikennejärjestelmän ja maankäytön yhtäaikaisen kehittämisen merkitys ja kehittämistoimien toteutusjärjestys korostuvat kaavan toimeenpanossa. Käyttäjäpotentiaalin lisäksi raideliikenteen kysyntään vaikuttavat myös mm. liikennöinnin palvelutaso, aikataulut sekä muiden liikkumismuotojen ja matkaketjujen houkuttelevuus. Jo kaavoitusvaiheessa on otettava huomioon myös ratatekniset vaatimukset uusille seisakkeille. Traficom lausui, että sellaisia lähijuna-asemia, jotka eivät perustu riittäviin selvityksiin tai ne on todettu ratateknisesti mahdottomiksi toteuttaa, ei voida osoittaa kaavassa. Väylävirasto lausui, että Kalkunvuoren, Mediapoliksen/Tohlopin, Ranta-Tampellan, Amurin ja Vuohenojan asemat on todettu ratateknisesti toteutuskelvottomiksi ja Hiedanrannan, Rantaperkiön, Lakalaivan ja Hankkion lähijuna-asemien toteutettavuuteen liittyy epävarmuuksia ja niistä on tehtävä lisätutkimuksia lähijunaliikenteen jatkosuunnittelussa. Lausunnonantajien mielestä yleiskaava tukee hyvin kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuuksien kasvattamistavoitteita ja huomioi joukkoliikennejärjestelmän kokonaisuutena ja tukee pyöräliikenteen kehittämistä esittämällä tuoreeseen selvitykseen perustuvan pyöräliikenteen tavoiteverkon.

Pirkanmaan maakuntamuseo toi launnossaan esiin kulttuuriympäristön kokonaisarvot turvaavan osa-aluemerkinnän puutteen, selvitystarpeen Tampereen viimeisistä agraarihistoriaan liittyvistä kokonaisuuksista ja sen, että arkeologisen täydennysinventoinnin puuttuminen aiheuttaa haasteita asemakaavoitukselle. Lisäksi maakuntamuseo toi esiin joitakin täydennyksiä ja korjauksia merkintöihin ja määräyksiin.

Lempäälän kunta lausui puuttuvasta seudullisen pyöräliikenteen pääreitistä Lakalaivan ja Sääksjärven välillä. Pirkkalan kunta lausui Toivion, Sääksjärven ja Peltolammin välisten ekologisten yhteyksien ja virkistysyhteyksien yhteensovittamisesta. Puolustusvoimien mukaan ekologisen yhteystarpeen määräykseen tulisi lisätä, että maisematyöluvan hakeminen ei koske puolustusvoimien alueita. Terveystieteiden tutkimuskeskus pyytää lisäämään kaavan vaikutusten arviointiin vaikutukset terveelliseen elinympäristöön. Ympäristönsuojelun launnossaan tuotiin esiin Alasjärven eteläpuolinen ekologinen yhteys, leirintäaluevarauksen osoittaminen vain Härmälään ja joitakin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

merkintöjen tarkennuksia liittyen Särkijärven uimarantaan, virkistysreitteihin, Myllypuron selvitysalueeseen, kaupunkihiljaisten alueiden ja pilaantuneiden maa-alueiden määräyksiin ja kuvauksiin. Kangasalan kaupunki toivoi lausunnossaan, että kestävä kasvun vyöhykkeeseen lisättäisiin myös raideliikenteen ulkopuoliset intensiiviset joukkoliikennekäytävät, kakkoskehän jatkaminen aloitettaisiin varhaisessa vaiheessa, pyöräliikenteen itä-länsisuuntainen yhteystarve osoitettaisiin Ruutana - Tampereen pohjoisosat -välille, Holvastiin lisättäisiin pyöräilyn pääreitti sekä ekologisia yhteyksiä tarkasteltaisiin kuntarajan yli.

Muistutuksissa kiinnitettiin myös huomiota kaava-aineiston käytettävyyteen ja ymmärrettävyyteen. Osallisilla oli hankaluuksia hahmottaa vaihekaavan sisältöä osana voimaan jäävää yleiskaavayhdistelmää, aineisto oli epäselvää ja mittakaava ei ollut riittävän tarkka. Myös yleiskaava-alueen selkeä rajausta puuttui kaava-aineistosta ja Hatanpään alueen liittämistä osaksi yleiskaava-alueita ei oltu mainittu päivityksessä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Lisäksi muistutuksissa tuotiin esiin työpaikka-alueiden turvaaminen, seutuyhteistyö raideliikenteen osalta ja ajoneuvoväylien leventämistarve alueilla, joille ei tarjota raidepohjaista liikennettä. Puutteena tuotiin esiin, ettei vaikutusten arvioinnissa ole arvioitu suhdetta ylempiin kaavatasoihin. Tavoitteiksi toivottiin rakentamisen minimointia, raitiotien rakentamisen keskeyttämistä, Kiikkistensalmen tunnelin rakentamista, Näsijärven täyttösaaren kieltämistä, luonnonsuojelualueiden lisäämistä ja maanalaisen yleiskaavan laatimista. Raitiotiepysäkit tulisi esittää kaavakartalla lähijunapysäkkien tapaan. Messukylän alueen tulisi tukeutua raitiotiehen ja lähijunaa kehittää seudullisena joukkoliikennevälineenä, sillä Tampereen keskustan tuntuman asemat hidastavat matka-aikaa naapurikunnista. Kampusalueita halutaan kehittää monitoimintaisina ja sekoittuneina alueina. Muistutuksissa tuotiin esiin huoli alueellisten pyöräilyn pääreittien laatutasosta. Joukkoliikennepainotteisten katujen poistaminen yleiskaavasta oli pettymys. Muistutuksissa tuotiin esiin tavaroiden ja ihmisten kuljettamisen sujuvuuden vaikutus kilpailukykyyn sekä sähköautojen latausmahdollisuuksien ja kadunvarsipysäköinnin edistäminen. Autoilua ei saa heikentää pyöräilyn varjolla, sillä muun muassa kesämökkimatkailu ja päiväkotiliikenne vaativat autoilua. Vaiheyleiskaavan liikennesuunnittelun lähtökohdaksi tuleekin asettaa tuottavuutta lisäävä matka-aikojen lyheneminen, mielellään kaikilla liikennemuodoilla ja turvallinen nopeusrajoitusten nostaminen sekä nopeusrajoitusten alentamisen välttäminen muilla järjestelyillä.

Ehdotukseen tehtävät tarkistukset

Ehdotukseen tehdään joitakin tarkistuksia johtuen lausunnoista ja muistutuksista. Mikään muutoksista ei edellytä kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville laittoa, vaan Kantakaupungin vaiheyleiskaava voi edetä viranomaisneuvottelun jälkeen hyväksymiskäsittelyihin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaleva-Hakametsän alueen täydentyvän keskustan c-1 -alueen rajausta muutetaan maakuntakaavan rajausta tarkentavaksi ja määräyksen kaupan ohjausta koskeva osa muutetaan maakuntakaavan ja yleiskaavan luonnosvaiheen mukaiseksi eli alueella vähittäiskaupan kerrosalan enimmäismitoitus kohdistuu osa-alueella kaupan kerrosalaan kokonaisuutena. Lentomelualueen määräys muutetaan voimassa olevan yleiskaavan mukaiseksi siltä osin, kun se ohjaa nykyistä rakennetta. Lisäksi lisätään kaavamääräykseen, että korvaavan rakentamisen tulee perustua melumääräykset sisältävään asemakaavaan. Lausuntojen perusteella yleiskaavan lähijunaratkaisua ei tarkisteta.

Muita kaavakartalle tehtäviä muutoksia ovat pyöräliikenteen seudullisen pääreitit palauttaminen välille Lakalaiva - Lempäälän kuntaraja. Ohjeellinen virkistysyhteys -merkintä lisätään Pärripuiston alueelta Pirkkalan puolelle. Särkijärven sillan kupeessa sijaitseva ohjeellinen uusi tai kehitettävä uimaranta -merkintä poistetaan yleiskaavasta alueen kapean ekologisen yhteyden vuoksi. Alasjärven rantaan lisätään ohjeellinen ekologinen yhteys -merkintä välille Kauppi-Niihama - Takahuhti-Pappila. Kolmenkulman alueelle lisätään seudullisen yhteyden kohdalle ohjeellinen virkistysyhteys -merkintä.

Pyöräliikenteen alueellisen pääreitit kaavamääräykseen lisätään kehittämistavoitteeksi nykyisten laadun, sujuvuuden, viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäksi nopeammat yhteydet. Kiinteän muinaisjäännöksen ja muun kulttuuriperintökohteen määräyksiä tarkennetaan kulttuuriympäristön huomioimisen osalta. Pohjavesialueiden yleismääräykseen lisätään vesienhoitosuunnitelman huomioiminen ja pilaantuneiden maa-alueiden yleismääräyksestä korjataan termejä. Luonnosvaiheessa tehty muutos yleismääräykseen kaupan ohjaamisesta keskustatoimintojen alueen ulkopuolella oli virheellisesti kaavaehdotuksessa. Määräys palautetaan tarkistettuun ehdotukseen luonnoksen mukaisena.

Joitakin muutoksia ja lisäyksiä tehdään oikeusvaikutuksettomien merkintöjen kuvauksiin. Laskeutumisyöhykkeen ja kaupunkihiljaisten alueiden kaavamääräysten kuvauksista korjataan tekniset termit. Ohjeellisen ekologisen yhteyden kuvaukseen lisätään, että puolustusvoimien hallinnoimilla alueilla ei tarvita maisematyölupaa ja Myllypuron selvitysalueen kuvaukseen lisätään alueen pitkän aikavälin tavoitteiden kuvaus. Lisäksi selostukseen lisätään vaiheyleiskaavan suhde maakuntakaavaan ja valtakunnallisiin alueiden käyttötavoitteisiin ja vaikutusten arviointiin lisätään vaikutukset terveelliseen elinympäristöön.

Jatkoaikataulu

Kantakaupungin vaiheyleiskaavan ehdotusvaiheen lausuntoja, muistutuksia ja kaavaehdotukseen tehtäviä tarkistuksia käsitellään MRL 66 § 2 mom. ja MRA 18 § tarkoittamassa viranomaisneuvottelussa 22.3.2021. Neuvottelun jälkeen kaavaehdotus tuodaan tarkistettuna hyväksymiskäsittelyihin yhdyskuntalautakuntaan, kaupunginhallitukseen ja valtuustoon kevään 2021 aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Taru Kuosmanen, Lauri Savisaari, Virpi Ekholm, Kari Kankaala, Jukka Lindfors, Mika Periviita, Ville-Mikael Tuominen, Milko Tietäväinen, Pia Hastio, Ari Vandell, Elina Karppinen, Mirjam Larinkari

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 23.3.2021 www.tampere.fi

Päätös on lähetetty tiedoksi sähköisesti 17.3.2021.

Tampere
17.03.2021

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§107

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)